

Maturitní okruhy

ESTETICKÝ SEMINÁŘ

1. Pravěké umění

- *pěstní klín, sféroid, venuše, franko-kantaberský okruh, jeskynní umění, skalní umění, vycpávková malba, neolitická revoluce, megalitické stavby, oppidum, koflík, ...*

2. Starověké umění Egypta a Mezopotámie

- Egypt: *kult posmrtného života, faraon, hrobky, mastaba, sarkofág, kolos, obelisk, pylon, kánon, hieratická perspektiva, oficiální/neoficiální sochařství, reliéf, intarzie, inkrustace*
- Mezopotámie: *tell, zikkurat, stéla, terakota, glazování*

3. Starověké umění Kréty, Mykén a antického Řecka

- Kréta: *krétské paláce, architrávový systém, labrys, rhyton, freska*
- Mykény: *kyklopské zdivo, megaron, propylaje*
- Řecko: *megaron, řády, propylaje, amfiteátr, hipodrom, gymnasion, palestra, kúros, koré, kontrapost, černofigurový/červenofigurový styl*

4. Starověká kultura Etrusků; umění v antickém Římě

- Etruskové: *terakota, granulování, cizelování, bucchero, cysta*
- Řím: *chrám, bazilika, thermy, amfiteátr, cirk, divadlo, vila, vítězné oblouky a sloupy, fórum, reliéf, pompejské styly, fajjumské portréty*

5. Umění středověku: křesťanská antika; umění byzantské říše

- Křesťanská antika: *katakomy, baptisterium, martyrion, bazilika (zákristie, katechumeneum, apsida, transept), freska, mozaika, symbol, orant*
- Byzanc: *freska, mozaika, ikona, ikonostas, iluminace, ikonodulie, ikonoklasmus*

6. Doba předrománská a románská; umění Velké Moravy

- Předrománská etapa: *iluminace, iniciála, donjon, westwerk, karolinské miniatury,*
- Románské umění: *rotunda, bazilika, klášter (kapitulní síň, refektář, dormitář), portál, freska, mozaika, iluminace*

- Velká Morava: *rotunda, jednodlní kostel, apsida, hradiště, valy, lunice, gombík, nákončí, kaptorgy*

7. Umění světového vrcholného středověku: gotika

- *vertikalita, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad, esovitě prohnutí, madony*
- Nicola Pisano, Giotto di Bondone, Ambrogio Lorenzetti, Jan van Eyck, Hans Memling, Rogier von der Weyden

8. Gotika v českých zemích

- *vertikalita, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad, tzv. krásný styl, esovitě prohnutí, madony*
- Petr Parléř, Antonín Pilgram, Monogramista IP, Mistr Theodorik, Mistr Třeboňského oltáře, Mistr Vyšebrodského oltáře, Mistr Litoměřického oltáře, ...

9. Novověké umění: renesanční architektura a sochařství v Itálii a jinde ve světě

- *horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston; eurytmie*
- Filippo Brunelleschi, Donato Bramante, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti, Lorenzo Ghiberty, Donatello, Luca Della Robbia, Jean Goujon, ...

10. Renesanční a manýristické malířství v Itálii i jinde ve světě

- *freska, sgrafito, sfumato (šerosvit), lineární perspektiva*
- Masaccio, Fra Angelico, Paolo Uccello, Andrea Mantegna, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Raffael Santi, Tizian, Jacopo Tintoretto, Paolo Veronese, Albrecht Dürer, Matthias Grünewald, Hans Holbein, El Greco, Hieronymus Bosch, Pieter Brueghel, ...

11. Renesance v českých zemích

- *horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston, eurytmie, rudolfinské dvorské umění*
- Bonifác Wohlmüt, Adriaen de Vries, Mistr litoměřického oltáře, Giuseppe Arcimboldo, Roelandt Savery, Joris Hoefnagel, ...

12. Světová barokní a rokoková architektura a sochařství

- *dynamické baroko, klasicizující baroko, realistické baroko, dynamismus, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, francouzský/anglický park, kasulové okno, balustráda, churriguerismo*
- Carlo Maderna, Lorenzo Bernini, Guarino Guarini, Carlo Fontana, Francois Mansart, Jules Hardouin-Mansart, Christopher Wren, William Kent, Mätthaus D. Pöppelmann, Johann B. Fischer von Erlach, Jakob Prandtauer; Lorenzo Bernini, Alessandro Algardi, Pierre Puget, Jean-Antoine Houdon, Balthasar Permoser, ...

13. Barokní a rokokové malířství ve světovém kontextu

- *dynamické baroko, klasicizující baroko, realistické baroko, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie*
- Caravaggio, Annibale Carracci, Jusepe Ribera, Giovanni B. Tiepolo, Francesco Guardi, Diego Velázquez, Bartolomé E. Murillo, Nicolas Poussin, Antoine Watteau, Jean-Honoré Fragonard, William Hoghart, Petrus Paulus Rubens, Frans Hals, Jan Vermeer van Delft, Rembrandt Harmenszoon van Rijn

14. Baroko a rokoko v českých zemích

- *dynamické baroko, klasicizující baroko, selské baroko, barokní gotika, dynamismus, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, kasulové okno, balustráda, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie*
- Jean Baptiste Mathey, Kryštof a Kilián Ignác Dientzenhoferovi, František M. Kaňka, Giovanni Santini; Jan Jiří Bendl, Matěj Václav Jäckel, Ferdinand Maxmilián Brokof, Matyáš Bernard Braun; Karel Škréta, Petr Brandl, Václav Vavřinec Reiner, Jan Kryštof Handke, Norbert Grund, ...

15. Umělecké projevy období klasicismu a empíru; romantismus a realismus v projevu světového i českého umění; tzv. umělci generace Národního divadla

- Klasicismus a empír: Leo Klenze; Antonio Canova; Jacques Louis David, Jean Auguste D. Ingres, Antonín Machek, ...
- Romantismus: *historismus (neo-/pseudo-styly), eklekticismus*
 - James Wyatt; Francois Rude; William Blake, John Constable, William Turner, Caspar David Friedrich, Théodore Gericault, Eugeme Delacroix, Francisco Goya, ...
 - Josef Zítek; František Tkadlík, Josef Navrátil, Antonín Mánes, Josef Mánes, Amálie Mánesová
- Realismus: barbizonská škola (Théodore Rousseau), Camille Corot, Honoré Daumier, Gustave Courbet, Jean-Francois Millet, Bratrstvo prerafaelistů, Ilja Jefimovič Repin
 - Karel Purkyně, Joža Úprka, umělci ND – Fr. Ženíšek, Mikoláš Aleš, Vojtěch Hynais, Julius Mařák, Václav Brožík

16. Vznik výtvarné moderny: Impresionismus; postimpresionismus; neoimpresionismus (pointilismus)

- Impresionismus: *parametr barevné skvrny, vliv fotografie, r. 1874*
 - Édouard Manet, Claude Monet, Camille Pissaro, Alfred Sisley, Auguste Renoir, Edgar Degas, Berthe Morisot; Auguste Rodin; Václav Radimský, Antonín Slavíček
- Postimpresionismus: Paul Cézanne (*archetypy, objem, prostorový vztah*), Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Henri Toulouse-Lautrec, Henri Rousseau
- Neoimpresionismus: Georges Seurat, Paul Signac

17. Secese jako poslední univerzální umělecký směr; symbolismus

- *Arts and Crafts (John Ruskin a William Morris), Gesamtkunstwerk, stylizace, organičnost, vlnovka, žena, secese a symbolismus v sochařství, secese a symbolismus v malířství*
 - A: Charles Rennie Mackintosh, Victor Horta, Hector G. Guimard, Otto Wagner, Josef Hoffmann, Antonio Gaudí, Osvald Polívka, Dušan Jurkovič, Jan Kotěra, Josef Fanta
 - S: Auguste Rodin, Medardo Rosso, František Bílek, Ladislav Šaloun, Stanislav Sucharda, Josef Mařatka
 - M: Gustave Moreau, Gustav Klimt, František Kupka, Alfons Mucha, Jan Preisler, Max Švabinský, Vojtěch Preis

18. Moderna na počátku 20. století: fauvismus, expresionismus, kubismus; specifika českého kubismu

- Fauvismus: *úloha barvy*; Henri Matisse, Andre Derain, Maurice Vlaminck, Raoul Dufy, ...
- Expresionismus: skupiny Der Blaue Reiter a Die Brücke, skupina Osma, kuboexpresionismus
 - Edvard Munch, Ernst Ludwig Kirchner, Emil Nolde, Vasilij Kandinskij, Franz Marc, Marc Chagall, Paul Klee, Oskar Kokoschka, Otto Dix, James Ensor,
- - Josef Váchal, Bohumil Kubišta, Emil Filla, Antonín Procházka, Otakar Kubín, Vincenc Beneš, Otto Gutfreund...
- Kubismus: *prekubismus, analytický k., syntetický k., mnohohledovost, simultaneita*
 - Pablo Picasso, Georges Braque, Juan Gris, Fernand Léger, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Marcel Duchamp, ...
- Český kubismus: *kuboexpresionismus, rondokubismus, skupina, Osma, Skupina výtvarných umělců, Artěl*
 - Bohumil Kubišta, Emil Filla, Otto Gutfreund, Antonín Procházka, Václav Špála, Josef Čapek, Josef Chochol, Pavel Janák, Vlastislav Hofman, Josef Gočár, Emil Králíček,...

19. Avantgarda první půle 20. století: futurismus, dadaismus, poetismus, artificialismus, surrealismus

- futurismus: *absolutní x relativní pohyb, simultánnost*; Giacomo Balla, Umberto Boccioni, Carlo Carrá, Gino Severini, Marcel Duchamp, Luigi Russolo, Michail Larionov, Antonio Saint'Elia, Bohumil Kubišta, ...
- dadaismus: *koláž, asambláž, ready made, fotomontáž*; Hans Arp, Max Ernst, Kurt Schwitters, Marcel Duchamp, Man Ray, Francis Picabia, Raoul Hausmann
- poetismus, artificialismus: *Devětsil*; Karel Teige, Jindřich Štýrský, Toyen, František Muzika, Josef Šíma
- surrealismus: *veristický x absolutní surrealismus, koláž, frotáž, asambláž, dekalk, fotogram*; Salvador Dalí, Max Ernst, René Magritte, Joan Miró, Giorgio de Chirico, Hans Arp, Yves Tanguy, André Masson, Karel Teige, Jindřich Štýrský, Toyen, František Muzika, Josef Šíma, Vincenc Makovský, ...

20. Abstraktní umění do roku 1945: orfismus, rayonismus, suprematismus, konstruktivismus, neoplasticismus; škola Bauhaus

- počátky abstrakce: František Kupka, Vasilij Kandinskij, Robert Delaunay, Piet Mondrian, Constantin Brancusi
- orfismus: František Kupka, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Francis Picabia
- rayonismus (lučismus): Michail Larionov, Natalie Gončarovová
- suprematismus: Kazimir Malevič
- konstruktivismus: Alexander Rodčenko, Ej Lisickij, Naum Gabo, Antoine Pevsner, Karel Malich
- neoplasticismus: skupina De Stijl, Piet Mondrian
- škola Bauhaus: Walter Gropius, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Adolf Meyer, Paul Klee, Vasilij Kandinskij, László Moholy-Nagy, Oskar Schlemmer, Josef Albers

21. Akční formy umění, land art, konceptuální umění, instalace, video art, postmodernismus

- Akční formy umění: *happening, performance, event, body art*; hnutí Fluxus, skupina Aktual; Charlotte Moorman, Allan Caprow, John Cage, Wolf Vostell, Joseph Beuys, Vladimír Boudník, Milan Knížák, Zorka Ságlová, Jan Mičoch, Petr Štembera, Chris Burden, Tomáš Vaněk, Marian Palla, Jiří Kovanda, Tomáš Ruller, ...
- land art: Christo, Andy Goldsworthy, Miloš Šejn, Ivan Kafka, Magdalena Jetelová, ...
- konceptuální umění: Joseph Kosuth, Robert Barry, Jiří Valoch, Jiří Kovanda, Ján Mančuška, Barbora Klímová
- instalace: Ilja Kabakov, Chris Burden, Dalibor Chatrný, Milena Dopitová, David Černý, Anthony Gormley, ...
- video art: Bill Viola, Nam June Paik, Tomáš Ruller, Pipilotti Rist, ...
- postmodernismus: Yasumasa Morimura, Milan Kunc...

22. Vývoj architektury od dob řeckého chrámu po stavby v historizujícím slohu

- Řecko: *megaron, řády, propylaje, amfiteátr, hipodrom, gymnasion, palestra*
- Řím: *chrám, bazilika, thermy, amfiteátr, cirk, divadlo, vila, vítězné oblouky a sloupy, fórum, reliéf, pompejské styly,*
- Křesťanská antika: *katakomy, baptisterium, martyrion, bazilika (zákristie, katechumeneum, apsida, transept),*
- Předrománská etapa: *donjon, westwerk*. Románské umění: *rotunda, bazilika, klášter (kapitulní síň, refektář, dormitář), portál*
- Gotika: *vertikalita, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad*
- Renesance: *horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston*; Filippo Brunelleschi, Donato Bramante, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti,
- *Dynamické baroko, klasicizující baroko, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, francouzský/anglický park, kasulové okno, balustráda, churriguerismo*; Lorenzo Bernini
- Klasicismus a empír; Romantismus: *historismus (neo-/pseudo-styly), eklekticismus*
- Pojem *klasicismus* v kontextu dějin architektury, vývoj stavitelství na příkladu chrámu sv. Petra v Říme

23. Vývoj náboženské sochy a obrazu od dob raně křesťanské symboliky

- Křesťanská antika: *freska, mozaika, symbol, orant*
- Byzanc: *freska, mozaika, ikona, ikonostas, iluminace, ikonodulie, ikonoklasmus*; Andrej Rubljev
- Románské umění: *freska, mozajka, iluminace*
- *Gotika: esovitě prohnutí, madony*; Nicola Pisano, Giotto di Bondone, Mistr Theodorik, Mistr Litoměřického oltáře
- *Renesance: freska, sgrafito, sfumato (šerosvit), lineární perspektiva*; Masaccio, Fra Angelico, Paolo Uccello, Andrea Mantegna, Leonardo da Vinci, Raffael Santi, Albrecht Dürer, Matthias Grünewald, El Greco
- *Baroko: dynamismus,, klasicismus, realistické baroko, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie*; Caravaggio, Annibale Carracci, Jusepe Ribera, Giovanni B. Tiepolo, Petrus, Paulus Rubens, Rembrandt Harmenszoon van Rijn, František M. Kaňka, Jan Jiří Benda, Matyáš Bernard Braun; Karel Škréta

- Malíři a sochaři náboženského tématu ve 20. a 21. století: Milivoj Husák

24. Architektura a design napříč 20. (21.) stoletím - Vývoj architektury a užitého umění od secese po postmodernu

- secesní architektura a design, art deco: William Morris, Charles Rennie Mackintosh, Victor Horta, Hector G. Guimard, Otto Wagner, Josef Hoffmann, Antonio Gaudí, Osvald Polívka, Dušan Jurkovič, Jan Kotěra, Josef Fanta, Louis Tiffany, ...
- kubismus: Josef Chochol, Pavel Janák, Vlastislav Hofman, Josef Gočár, Emil Králíček...
- konstruktivismus: Naum Gabo, El Lisickij, Vladimir Tatlin, Konstantin Melnikov, ...
- škola Bauhaus: Walter Gropius, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Adolf Meyer, Paul Klee, Vasilij Kandinskij, László Moholy-Nagy, Oskar Schlemmer
- purismus, funkcionalismus: Adolf Loos, Frank Lloyd Wright, Le Corbusier, Walter Gropius, Mies van der Rohe, Alvar Aalto; Josef Chochol, Vít Obrtel, Ernst Wiesner, Bohuslav Fuchs, Jindřich Kumpošt,
- brutalismus, technokratická a., hi-tech, postmoderna: James Stirling, James Giwan, Věra a Vladimír Machoninovi, Renzo Piano, Richard Rogers, Norman Foster, Aldo Rossi, Alvaro Siza, Mario Botta, James Frazer, Paul Chementov, Henri Ciriani, Robert Venturi, Robert Stern, Michael Graves, Charles Moore, Vlado Milunic, Frank Gehry
- dřívější i současný individualismus: Frank Lloyd Wright, Friedensreich Hundertwasser, Antonín Engel, Eva Jiřičná, Jan Kaplický, Herzog & de Meuron, Jan Šépka (HŠH architekti)
- současný design: Maxim Velčovský, Tyformy, Adéla Pečlová, Mayda, Terezie Rosalie Kladošová, Hanuš Lamr...
-

25. Osobnosti, skupiny, události, výstavy, ocenění, fenomény poslední doby a současného výtvarného světa.

- Sestry Válovy, Katěřina Šedá, František Skála, Petr Nikl, Milan Grygar, Marian Palla, Milan Knížák, Jiří Kovanda, Adriana Šimotová, Magdalena Jetelová, Kryštof Kintera, David Černý, Jiří Černický, Vladimír Kokolia, Michal Gabriel, Lukáš Rittstein, Tomáš Vaněk, Lukáš Hoffman, Ján Mančuška, Eva Koťátková, Jaroslav Róna, Tereza Damcová,...; Gerhard Richter, bratři Chapmanové, Antony Gormley...
- Rafani, Ztohoven, Guma guar, Pode Bal, Bolt948, Comunita Fresca
- Cena Jindřicha Chalupického

- Fenomén street artu, graffiti, veřejného umění
- Domácí a světová muzea a galerie moderního umění – Národní galerie, Dox, Muzeum Kampa, Galerie Rudolfinum, Galerie hl. města Prahy, Pinakothek der Moderne v Mnichově, Tate Modern Gallery, Centre G. Pompidou, Guggenheimovo muzeum v NY, Ermitáž v Petrohradě,
- Domácí a světové přehlídky současného umění – Grafické bienále Brno, Bienále Benátky, Documenta Kassel, ...